

Abstrakt

Postoje k liečbe a znalosti o hormonálnej antikoncepcii u študentov posledného ročníka farmácie

Autor: Veronika Pavlíková¹

Vedúci diplomovej práce: PharmDr. Kateřina Ládová, Ph.D.¹

Konzultant diplomovej práce: PharmDr. Anna Oleárová, Ph.D., MPH²

¹Katedra sociálnej a klinickej farmácie, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, Univerzita Karlova, Česká republika

²Katedra organizácie a riadenia farmácie, Farmaceutická fakulta, Univerzita Komenského v Bratislave, Slovenská republika

Úvod: Hormonálna antikoncepcia (HA) patrí medzi celosvetovo rozšírenú antikoncepčnú metódu, užívanú v širokej vekovej skladbe žien. Na základe zdravotného stavu, životného štýlu, preferencie užívateľky alebo neantikoncepčných výhod je možné vybrať z rozsiahleho spektra líšiaceho sa aplikačnou formou a zložením.

Cieľ: Cieľom práce bolo zistiť postoje k liečbe a znalosti o HA u študentov posledného ročníka farmácie na základe absolvovanej 6-mesačnej povinnej odbornej praxe v lekárni a znalostiam získaným v priebehu štúdia.

Metodika: V rámci prierezového dotazníkového on-line šetrenia boli oslovení študenti farmaceutických fakúlt v Českej republike a na Slovensku, ktorí už mali absolvovanú 6-mesačnú odbornú prax alebo práve praxovali. Prieskum prebiehal od januára do marca 2017. Dotazník obsahoval 33 otázok, ktoré boli členené do 8 sekcií zameraných na získanie sociálno-demografických informácií, informácií o dispenzácii HA počas praxe, odborných znalostí o rizikách a pozitívach HA, informácií o správnom a bezpečnom užití HA, emergentnej antikoncepcii či mýtoch o HA. V diplomovej práci boli spracované dáta z Farmaceutickej fakulty Univerzity Karlovej v Hradci Králové (HK) a Farmaceutickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave (BA). Celkom bolo oslovených 382 študentov. Zozbierané dáta boli spracované deskriptívnou štatistikou.

Výsledky: Na dotazník odpovedalo 109 (57,1 %) študentov v HK a 74 (38,7 %) v BA. Väčšinu odpovedajúcich tvorili ženy, v HK 98 (86,7 %) a v BA 64 (84,2 %). Priemerný vek oslovených bol v HK 23,3 ($\pm 0,9$) rokov a v BA 23,6 ($\pm 1,1$) rokov. V HK

prevažovali študentky s osobnou skúsenosťou s užívaním HA (66,0 %), naopak 62,2 % študentiek v BA skúsenosť s užívaním nemalo. Pokiaľ študenti poskytovali poradenstvo pri výdaji HA, zameriavali sa predovšetkým na nové užívateľky a poradenstvo bolo prevažne v rozsahu dispenzačného minima. Znalosť absolútnych kontraindikácií a pozitív kombinovanej HA bola dostatočná. V prípade gestagénovej HA však väčšina študentov nepoznala správne odpovede. Tento trend bol podobný na oboch fakultách. Pri odlepení antikoncepčnej náplasti by pacientke správne poradilo dokonca iba 17,6 % študentov v BA a 21,1 % v HK. Lepšie povedomie mali študenti o emergentnej antikoncepcii, ktorú by bez lekárskeho predpisu bez obmedzenia správne vydala väčšina respondentov (BA 67,6 %, HK 62,4 %). Okolo 65 % študentov z oboch fakúlt sa priklonilo k jednému z mýtov, že HA zvyšuje riziko neplodnosti u mladých užívateľiek.

Záver: Znalosti a postoje študentov farmácie k HA boli na oboch fakultách porovnateľné. Výskum odhalil určité limity, hlavne vo vedomostiach študentov v oblasti gestagénovej HA a mýtov o HA, ktoré je potrebné odstrániť k zaisteniu racionálnej farmaceutickej starostlivosti.